

Кампост, паліва і прадукцыя са смецця Як другасная перапрацоўка адходаў садзейнічае экабяспецы краіны

Спецыялісты галіны расказалі, што сёння робіцца ў краіне для экалагічна бяспечнага і эканамічна эфектыўнага абыходжання з цвёрдымі камунальнымі адходамі і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі.

Раздзельны збор – задача ўсіх

«Утварэнне вялікіх аб'ёмаў адходаў вытворчасці і спажывання пры нізкай ступені іх другаснай перапрацоўкі і адсутнасці высокатэхналагічнай перапрацоўкі можа стаць унутранай крыніцай пагрозы нацыянальнай бяспекі ў экалагічнай сферы, — заўважыла **Кацярына НЯСЦЮК, кансультант упраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.** — Айчыны закон «Аб абыходжанні з адходамі» скіраваны на памяншэнне аб'ёмаў іх утварэння і максімальнае ўцягванне ў грамадзянскі абарот і выкарыстанне. Дакументам таксама вызначана прыярытэтнасць выкарыстання адходаў перад іх аб'яшкоджаннем і захаваннем».

Мінпрыроды каардынуе дзейнасць работы "ў галіне абыходжання з адходамі за выключэннем другасных матэрыяльных рэсурсаў, якімі займаецца Мінжылкамгас. Беларусь першая сярод краін СНД прыняла рашэнне аб забароне захавання ДМР. З 2012 года ў краіне ўведзены прынцып пашыранай адказнасці вытворцаў і пастаўшчыкоў тавараў і ўпакоўкі, згодна з якім на іх ускладзены абавязак удзельнічаць у зборы, перапрацоўцы і канчатковай утылізацыі тавараў і ўпакоўкі пасля страчвання імі спажывецкіх уласцівасцяў. Грамадзяне таксама абавязаныя збіраць адходы і падзяляць іх па відах, калі для гэтага абслугоўваючымі арганізацыямі створаны адпаведныя ўмовы. Сістэма абыходжання з адходамі пастаянна ўдасканальваецца. На працягу

апошняга дзесяцігоддзя павялічваецца выкарыстанне камунальных адходаў, падкрэсліла спецыяліст.

Матывацыя на сартаванні

Праз дзесяцігоддзе пасля ўвядзення прынцыпу пашыранай адказнасці вытворцаў і пастаўшчыкоў тавараў і ўпакоўкі ўзровень выкарыстання ЦКА складае 31 % (у 2012-м было 10 %), аб'ём збору другасных рэсурсаў — крыху большы за 790 тысяч тон (удвая большы, чым у 2012-м). Па асобных відах ДМР збор вырас утвая. «Шкапа па выніках мінулага года сабраная 192 тысячы тон (у 2012-м было каля 60 тысяч тон), пластыку — 106 тысяч тон супраць 27 тысяч тон у 2012-м, — расказаў **Арцём ШКРЫЛЬ, намеснік дырэктара дзяржаўнай устаноў «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў».** — Дзесяць гадоў таму зборам ДМР займалася 172 арганізацыі, цяпер — 429. Пашырылася таксама сетка прыёмна-нарыхтоўчых пунктаў. Частка насельніцтва заматывавана сартаваць адходы і здаваць іх за пэўнае ўзнагароджанне».

Павялічваць узровень выкарыстання цвёрдых камунальных адходаў у Беларусі плануецца як за кошт развіцця сістэмы збору ДМР і іх перапрацоўкі, так і праз укараненне тэхналогій кампаставання арганічнай часткі ЦКА, а таксама іх энергетычнае выкарыстанне. Праект па вырабе альтэрнатыўнага паліва з ЦКА рэалізоўваецца, напрыклад, на Гродзенскім смеццэперапрацоўчым заводзе. Атрыманае паліва ў перспектыве будзе выкарыстоўвацца на цэментным заводзе «Краснасельскбудматэрыялы», удакладніў прадстаўнік аператара.

Новая папера з макулатуры

З 2012 года збор макулатуры як другаснай сыравіны ў краіне павялічыўся амаль у паўтара разо. Каля трэці ЦКА — менавіта адходы паперы і кардону, сцвярджаюць экалагі. «Гэта досыць

запатрабаваны і лёгка пералрацоўваемы рэсурс, — заўважыў **Юрый ЛУКА, дырзктар прадпрыемства «Завод газетнай паперы» — кіруючай арганізацыі «Папяровая фабрыка «Спартак».** — Штогод на папяровай фабрыцы «Спартак» перапрацоўваецца каля 86 тысяч тон макулатуры. З яе вырабляецца каля 70 тысяч тон паперы. Выпускаецца прадукцыя для вырабу кардоннай тары (папера для гафрыравання, кардон плоскіх слаёў), санітарна-гігіенічнай прадукцыі (туалетная папера, сурвэткі, папяровыя ручнікі)».

Для вырабу адной тоны цэлюлозы патрэбна каля чатырох кубаметраў драўніны. Выкарыстанне макулатуры дапамагае эканоміць лясныя рэсурсы (каля 300-350 кубаметраў за год). «Адначасова тайнее выраб папяровай прадукцыі, эканоміцца электраэнергія, а наваколле не засмечваецца папяровымі адходамі, — падкрэсліў спецыяліст. — З цягам часу макулатура «ўскпадняецца», паколькі падчас вырабу тары і ўпакоўкі выкарыстоўваюцца тэхналогіі, звязаныя з паляпшэннем яе якасці. Папера і кардон набываюць вільгацетрываласць. Многія сарты ламінуюцца. Гэта патрабуе ўскладнення тэхналогій перапрацоўкі такіх адходаў».

Вяртанне да шматразовага шкла

Арганізацыі спажывецкай кааперацыі таксама ўдасканальваюць сваю работу па зборы другаснай сыравіны з вясковымі жыхарамі.

«Летась спецыялісты Белкаапсаюза выплацілі жыхарам за здадзеную другасную сыравіну амаль 320 мільёнаў рублёў, а за дзевяць месяцаў сёлета — 85 мільёнаў долараў, — расказала **Аксана СКІНДЭР, на- чальнік упраўлення нарыхтовак Беларус- кага рэспубліканскага саюза спажывец- кіх таварыстваў «Белкаапсаюз».** — Гэта адходы лому чорных і каляровых металаў, макулатура, шклабой, поліэтылен, зношаныя шыны, адходы электраабсталявання, адпрацаванае машыннае масла, тэкстыль».

У краіне арганізавана звыш 760 нарых- тоўчых пунктаў, колькасць якіх пастаянна павялічваецца, як і відаў дзейнасці. Сёлета, напрыклад, дадаўся

разбор складанай бытавой тэхнікі. Забыты кірунак, якому цяпер аддаецца ўвага, — вытворчасць харчовых прадуктаў у шматабаротнай шкляннай тары.

«Гэта тая ніша, якая забяспечыць рывок для вытворцаў: больш экалагічна чыстая прадукцыя і тая тара, якую можна запусаць у абарот па некалькі разоў, — упэўненая прадстаўніца прадпрыемства. — Спецыялісты Белкаапсаюза летась прынялі больш за сем мільёнаў адзінак шматабаротнай шкляннай тары, а сёлета — звыш за тры мільёны».

Такую тару прапаноўваюць і прадаюць вытворцам, якія выпускаюць у ёй сваю прадукцыю: сокі, піва, газіраваныя напоі. Дзякуючы палітыцы, што праводзіцца, на шклянную тару для малака і вяршкоў плануюць пераходзіць і многія малочныя заводы.